

נטילת לולב והלל

In the majority of סידורים, the דינים and the ברכות of לולב are printed just before הלל. Why? Is it to teach the time for נטילת לולב? Let's look at the sources.

סידור ווילנא-דיני נטילת לולב והנענועים

(ג.) נכון לברך עליו בסוכה, ואם אין לו סוכה יברך עליו קודם ההלל.

רבי יעקב מעמדין (היעב"ץ)- דיני נטילת לולב

(ג.) יכול לברך עליו בסוכה קודם התפלה וינענע ואם אין לו יברך קודם הלל וינענע.
(ה.) אסור לאכול קודם נטילת לולב.

ספר טעמי המצות-תשצז

טעם שבהרבה מקומות נהגו הציבור וגם הש"ץ ליטול הלולב ולברך עליו אחר חזרת הש"ץ תפלת שחרית קודם שיברכו על ההלל משום שעונת ק"ש היא קודם הנץ החמה וזמן נטילת לולב היא מהנץ החמה ואילך שכל דבר שכתוב בו היום, אינו אלא מהנץ החמה ואילך, ואם כן ראוי הוא לקרוא ק"ש ולהתפלל תחלה ואחר כך יטול לולב, שהרי הגיע זמנו, אבל אם הציבור מתעכבים בזמירות וכבר הנץ החמה, יכול ליטול הלולב ולברך עליו אחר שהגיע זמנו ולהיות מן הקודמים.

שלהן ערוך אורח חיים סימן

תרמד-סדר ההלל כל ימי החג.

א שחרית אחר חזרת התפלה נוטלין הלולב ומברכין על נטילת לולב ושהחיינו וגומרים ההלל וכן כל שמונת ימי החג ומברכים לגמור את ההלל בין צבור בין יחיד.

משנה ברורה-תרמד

(א) שחרית וכו'. בטור איתא דמשכימין והוא משום דזריזין מקדימין למצוה לקיים מצות לולב.

רמב"ם - הלכות ברכות פרק יא

טו נטל את הלולב מברך על נטילת לולב שכיון שהגביהו יצא ידי חובתו, אבל אם בירך קודם שיטול מברך ליטול לולב כמו לישב בסוכה.

מהזור ויטרי-שעו

בשחרית הולכים לבית הכנסת ומתפללין כתפלת ערבית ולשיגיע שליח ציבור להמברך עמו ישראל בשלום נוטל לולב בימין ואתרוג בשמאל ועומד ומברך.

The various positions can be summarized as follows: At one extreme stands the רמב"ם who does not mention any connection between הלל and נטילת לולב. At first glance, the

שולחן ערוך and the טור appear to conflict. However, if the reason that סידורים place the מצוה של נטילת לולב before הלל is to reflect the practices of the ותיקין as described by the ספר טעמי המצוות then the positions of the שולחן ערוך and the טור are identical. Both would agree that הנץ החמה before תפלה and that by beginning זריזין מקדימים למצוות, the ותיקין reach the time when מצוה של נטילת לולב can first be performed just as they reach הלל. This position then leads to a further question about the structure of the סידור : how much of our סידור reflects the practices of the ותיקין.

The position of the סידור ווילנא and רבי יעקב מעמדין (היעב"ץ) reveal a completely different reason for performing נטילת לולב before הלל. In their opinion, it is the next best time for a person to perform the מצוה if the person cannot perform the מצוה in the סוכה before coming to shul. If indeed this is the reason that the סידור places the מצוה של נטילת לולב before הלל, then the סידור is reflecting an important sociological fact. The practice of performing the מצוה של נטילת לולב before הלל must have commenced at a time when most individual Jews did not have their own סוכות. Another possible sociological root for that practice may have taken form at a time when most Jews were unable to purchase their own לולבים ואתרוגים. In either event, the practice of performing the מצוה של נטילת לולב before הלל may be another example of how the סידור teaches us about Jewish life in the past.

Why do we stand for נטילת לולב?

מחזור ויטרי-שעו: ומצאתי כל מצוה שכתוב בה "לכם" מברכין מעומד. כגון לולב וציצית ומלה. בלולב כתוב ולקחתם לכם (ויקרא כג); בציצית כתוב והיה לכם לציצית (במדבר טו); במלה כתוב המול לכם כל זכר (בראשית יז). וכולהו ילפינן מעומר דכתיב וספרתם לכם (ויקרא כג). מה להלן מעומר דכתיב בקמה (דברים טז) ודרשינן בקומה (רא"ש סוף מסכת פסחים). אף כולן.

It would be if when we heard each of the aforementioned פסוקים during קריאת התורה that we remembered this דרש. It certainly supports the argument that studying מדרש and מפרשים enhances one's appreciation of קריאת התורה.

TRANSLATION OF SOURCES

ם-טרד -שלחן ערוך אורה חיים סימן תרדם-In the morning prayers after the repetition of the amidah, they take the lulav and make the blessing: al nitilat lulav and sh'hecheyanu. They then recite Hallel. That is the practice on all days of the holiday. They recite the blessing: ligmor et hahallel whether they recite Hallel individually or as a group.

ם-טרד -משנה ברורה-טרדם-In the Turf we find that we arise early based on the rule: the zealous want to be the first to perform the mitzvah of lulav.

א-יא -רמב"ם - הלכות ברכות פרק יא-When he takes the lulav, he makes the blessing: al netilat lulav because as soon as he takes the lulav, he has fulfilled the mitzvah of lulav. But if he makes the blessing before he takes the lulav, he makes the blessing: litol lulav just like he makes the blessing: layshaiv b'succah.

עו-שעו -מהזור ויטרי-שעו-In the morning prayers, they go to synagogue and pray as they did in the evening prayers. When the leader reaches the end of shmona esrei, the leader takes the lulav in his right hand and the esrog in his left hand, stands and makes the blessing. It is correct to make the blessing in the succah. If he has no succah, he makes the blessing before he recites Hallel.

ב-לולב -רבי יעקב מעמדין (היעב"ץ)-דיני נטילת לולב-He may recite the blessing in the succah before he goes to synagogue and he shakes the lulav. If he does not have one, he can make the blessing before Hallel and shakes the lulav. It is not permitted to eat before taking the lulav.

עו-שעו -ספר טעמי המצות-שעו-The reason that in many places it became customary that the congregation and the leader take the lulav and make the blessing after the repetition of shmona esrei in the morning prayers before they recite Hallel was because the time to recite kriyat shma is before sunrise while the time for taking the lulav is after sunrise because in every law in which it is written: hayoim, the obligation begins after sunrise. It was therefore appropriate to first recite kriyat shma and then shmona esrei and then take the lulav because by that time the time to take the lulav had arrived. But if the congregation is delayed because of reciting poems and the sun has already risen, he may take the lulav and make the blessing for it since its time arrived and he will be among the first to complete the mitzvah.

עו-שעו -מהזור ויטרי-שעו-I found that for every mitzvah in which the Torah uses the word "lachem", the blessing for the mitzvah is recited standing, like lulav, tzitzit and circumcision. As to the mitzvah of lulav the Torah wrote: V'Lakachtem Lachem; as for the mitzvah of tzitzit, the Torah wrote: V'Haya Lachem L'tzitzit; by circumcision, the Torah

wrote: Himol Lachem Kol Zachor. The fact that for all those mitzvot , the blessing is recited standing is learned from the mitzvah of Sephirat Ha'omer where the Torah wrote: Oosphartem Lachem. Just as the blessing for Sephirat Ha'Omer must be recited standing because it is written "BaKama" which is interpreted as B'Koma, so too the other mitzvot.